

Visto, nulla osta alla stampa.
Torino, 12 Ottobre 1899.

Sac. FRANCESCO CERRUTI

Rev. Arciv.

INDEX

COSMOLOGIA.

PROOEMIUM. — Definitio Cosmologiae. — Declaratio definitionis. — Divisio. . . . . pag. 5-6

PARS PRIMA.

De corporibus non-viventibus.

CAPUT I.

De proprietatibus corporum.

ARTICULUS I. — DE EXTENSIONE. . . . . »	7
Eius praestantia inter proprietates corporis . . . . . »	7-8
THESIS. — <i>Extensio realiter distinguitur a substantia corporea</i> . . . . . »	8
Prob. I. — II. — III. — Coroll. I. — II . . . . . »	8-9
ARTICULUS II. — DE CONTINUITATE. . . . . »	9
Continuitas vera et continuitas apparens. — An vera continuitas existat inter omnia mundi corpora. — Quae- nam, continuitas insit singulis corporibus quae sensibus obversantur . . . . . »	9-11
ARTICULUS III. — DE DIVISIBILITATE. . . . . »	12
Utrum divisibilitas corporis habeat finem . . . . . »	»
THESIS. — <i>Divisibilitas corporis physici habet finem</i> . . . . . »	»
Prob. — Coroll. . . . . »	12-3
ARTICULUS IV. — DE IMPENETRABILITATE, POROSITATE ET FIGURA. . . . . »	13
Impenetrabilitas. — Porositas. — Quo pacto porositas cum corporum unitate componi possit. — Figura. — Diver- sitas figurae in diversis speciebus corporum . . . . . »	13-4
ARTICULUS V. — DE VOLUMINE, CONDENSATIONE ET RA- REFACTIONE. . . . . »	14
Volumen reale et volumen apparens. — Condensatio et rarefactio . . . . . »	14-5

THESIS. — *Condensatio atque rarefactio realis non repugnat, immo summopere congruit corporibus* . . . pag. 15
 Prob. I p. (*non repugnat*). — Prob. II p. (*summopere congruit corporibus*) — I. — II. — III. — Coroll. » 15-6
 ARTICULUS VI. — DE MOTU LOCALI AC DE INERTIA. 17
 Motus localis. — Eius munus in natura. — Inertia. » 17-8
 THESIS. — *Inertia corporum non excludit vires ab ipsis; motus vero eas requirit* . . . » 18
 Prob. I p. (*inertia... non excludit vires...*) — Prob. II p. (*motus vero eas requirit*). — Obi. I. — II. . . . » 18-22
 ARTICULUS VII. — DE VIRIBUS. » 22
 THESIS I — *Corporum vires ad accidentia diversa et diversas substantias gignendas porriguntur* . . . » 23
 Prob. . . . . » »
 THESIS. II. — *Vires corporum sunt diversae naturae* » 24
 Prob. I. — II. — Schol. — Coroll. — Obi. I. — II. » 24-8

CAPUT II.

De natura corporum.

ARTICULUS I. — EXPENDUNTUR FALSA SYSTEMATA. » 29
 § I. — DE ATOMISMO. » »
 Expositio systematis . . . . . » 29-30
 THESIS. — *Atomismus reiiciendus est* . . . » 30
 Prob. I. — II. — III. — IV. — V. . . . . » 30-2
 § II. — DE DYNAMISMO. » 32
 Expositio systematis . . . . . » 32-3
 THESIS. — *Dynamismus reiiciendus est* . . . » 33
 Prob. I. — II. — III. — IV. . . . . » 33-5
 § III. — DE MONISMO. » 35
 Expositio systematis . . . . . » 35-6
 THESIS. — *Monismus est omnino reiiciendus* . . » 36
 Prob. I. — II. — III. — IV . . . . . » 36-7
 ARTICULUS II. — EXPENDITUR VERUM SYSTEMA. » 37-8
 § I. — SYSTEMATIS EXPOSITIO » 38
 Materia. — Forma substantialis. — Subordinatio formarum. — Ordo materiae et formae ad invicem. — Corpus seu compositum ex materia et forma. — Corpora simplicia et composita . . . . . » 38-41
 § II. — SYSTEMATIS PROBATIO » 41
 THESIS. — *Admittendum est systema materiae primae et formae substantialis* . . . . . » 42
 Prob. indir. I. — II. — III. — Prob. direc. I. — II. — Coroll. — Obi. I. — II. — III. — IV. — V. . . » 42-9

PARS ALTERA.

De vegetantibus.

CAPUT I.

De proprietatibus et functionibus vegetantium.

ARTICULUS I. — DE PROPRIETATIBUS VEGETANTIUM. pag. 50
 Structura. — Figura. — Chimica compositio. — Origo. — Incrementum. — Conservatio. — Duratio . . . . » 50-1
 ARTICULUS II. — DE FUNCTIONIBUS VEGETANTIUM. » 52
 § I. — DE NUTRITIONE. » »
 Eius functiones praecipuae. — Vortex vitae. . . . » 52-3
 § II. — DE ACCRETIONE. » 53
 Eius functiones praecipuae . . . . . » 53-4
 THESIS. — *Iure distinguuntur in vegetantibus tres facultates primariae: nutritiva, accrescitiva et generativa* . . . . . » 54
 Prob. I. — II. — Coroll. — Obi. . . . . » 54-6
 § III. — DE GENERATIONE. » 56
 Eius definitio. — Eius praestantia. — Quomodo efficiatur. — Utrum generatio spontanea admittenda sit saltem pro nonnullis viventibus. — Utrum aliqua transformismi species admitti possit . . . . . » 56-62
 THESIS. — *Transformismus mitigatus adversatur factis, rigidus autem adversatur etiam rationi* . . . » 62
 Prob. I p. (*Transformismus mitigatus adversatur factis*) — I. — II. — III. — Prob. II p. (*rigidus autem adversatur etiam rationi*) — I. — II. — Coroll. I. — II. — III. — Schol. — Obi. I. — II. — III. — IV. — V. — VI. — VII. . . . . » 62-86

CAPUT II.

De natura vegetantium.

ARTICULUS I. — UTRUM VEGETALIA VERA VITA FRUANTUR. » 87
 Definitio viventis. — Declaratio definitionis. — Eius vindiciae. — Vita substantialis et vita accidentalis . . » 87-8
 THESIS. — *Vegetalia vera vita fruuntur* . . . » 88
 Prob. I. — II. — Coroll. I. — II. — Obi. I. — II. — III. — IV. . . . . » 88-90

ARTICULUS II. — CUIUSNAM GRADUS SIT VITA VEGETATIVA. pag. 90
 Tres vitae gradus . . . . . » 90-1
 THESIS. — *Vegetalia non nisi infimo vitae gradu fruuntur* . . . . . » 91
 Prob. I. — II. — Coroll. I. — II. — Obi. I. — II. » 91-95
 ARTICULUS III. — DE PRINCIPIO VITAE VEGETATIVAE. » 96
 § I. — AN DIVERSUM SIT A VIRIBUS MATERIAE BRUTAE. » »
 THESIS. — *Principium vitae vegetativae a viribus materiae brutae discriminatur, eisdemque praestantius est* . . . . . » 97
 Prob. I. — II. — III. — IV. — Coroll. — Obi. I. — II. » 97-102
 § II. — QUID PROPRIE SIT PRINCIPIUM VITAE VEGETATIVAE. » 102
 THESIS. — *Principium vitae vegetativae est ipsa forma substantialis corporis vegetantis* . . . . . » »
 Prob. — Coroll. I. — II. — Obi. . . . . » 102-4
 § III. — QUOTUPLEX SIT IN UNOQUOQUE VEGETALI. » 104
 THESIS. — *In unoquoque vegetali est anima una actu et multiplex potentia* . . . . . » »
 Prob. I. p. (*una actu*) — I. — II. — Prob. II p. (*multiplex potentia*). — Schol. — Coroll. — Obi. . . . . » 104-7
 § IV. — CUIUS NATURAE SIT ET QUOMODO ORIATUR INTEREATQUE » 107
 THESIS I. — *Anima vegetativa est forma materialis* » »
 Prob. . . . . » »
 THESIS II. — *Anima vegetativa fit nempe oritur per generationem et interit per corruptionem.* . . . . . » »
 Prob. I. p. (*fit... per generationem*). — Prob. II p. (*interit per corruptionem*). — Obi. . . . . » 107-8

PARS TERTIA.

Dè sentientibus.

CAPUT I.

De functionibus et facultatibus sentientium.

ARTICULUS I. — DE SENSITIVITATE. » 110
 § I. — DE SENSITIVITATE EXTERNA. » »
 Visus. — Auditus. — Odoratus. — Gustus. — Tactus. — Sensoria. — Sensibilia. — Sensibilia per se et sensibilia per accidens. — Sensibilia per se primario et sensibilia per se secundario. — Sensibilia propria et sensibilia communia . . . . . » 110-4
 THESIS. — *Iure distinguuntur in animalibus quinque sensus externi superius descripti* . . . . . » 114

Prob. — Ordo superioritatis inter sensus externos — Coroll. — Obi. I. — II. — III . . . . . pag. 114-8
 § II. — DE SENSITIVITATE INTERNA. » 118
 THESIS. — *In animalibus reapse inveniuntur: — 1) sensus communis, — 2) phantasia, — 3) aestimativa naturalis, — 4) memoria sensitiva* . . . . . » »
 Prob. I p. (*sensus communis*) — Prob. II p. (*phantasia*)
 Prob. III. p. (*aestimativa naturalis* — Prob. IV p. (*memoria sensitiva*) — Maior excellentia phantasiae, aestimativae ac memoriae sensitivae in homine. — Sedes sensuum internorum. — Schol. — Coroll. I. — II. — Obi. I. — II. — III. — IV. — V. . . . . » 118-30
 ARTICULUS II. — DE APPETITU SENSITIVO. » 131
 Appetitus concupiscibilis et appetitus irascibilis. — Passiones. — Numerus passionum. — Passiones appetitus concupiscibilis. — Passiones appetitus irascibilis. — Aliae passionum divisiones. — Quatenam sit prima passio et radix caeterarum. . . . . » 131-4
 THESIS. — *Appetitus sensitivus est facultas specificè diversa a sensitivitate* . . . . . » 134
 Prob. I. — II. — Schol. I. — II. — Obi. I. — II. — III » 134-6
 ARTICULUS III. — DE LOCOMOTIVITATE. » 137
 Varia manifestatio locomotivitatis in variis animalibus. — Organum locomotivitatis . . . . . » »
 THESIS. — *Locomotivitas est facultas diversa a sensibus et appetitu sensitivo* . . . . . » »
 Prob. — Schol. — Obi. . . . . » 137-9

CAPUT II.

De natura sentientium.

ARTICULUS I. — UTRUM SENTENTIA VERE COGNOSCANT. » 139
 Definitio cognitionis. — Declaratio et vindiciae huius definitionis . . . . . » 139-40
 THESIS. — *Animalia, seu sententia, vere cognoscunt* » 140
 Prob. I. — II. — Coroll. I. — II. — III. — Obi. I. — II. — III. — IV. . . . . » 140-3
 ARTICULUS II. — CUIUSNAM GRADUS SIT COGNITIO SENSITIVA. » 143
 Duo cognitionis gradus . . . . . » 143-4
 THESIS. — *Animalia bruta non nisi infimo cognitionis gradu fruuntur* . . . . . » 144
 Prob. — Coroll. I. — II. — Obi. I. — II. — III. — IV. — V. — VI. . . . . » 144-53

ARTICULUS III. — QUOMODO ORIATUR COGNITIO SENSITIVA. pag. 153
 THESIS -- *Cognitio sensitiva, seu sensatio, oritur per mutationem ab obiecto sensibili in organo sentientis productam* . . . . . » 154
 Prob. — Schol. — Coroll. — Obi. I. — II. . . . . » 154-7
 ARTICULUS IV. — QUODNAM SIT SUBIECTUM COGNITIONIS SENSITIVAE. » 158
 THESIS. — *Subiectum cognitionis sensitivae non est materia sola, nec anima sola, sed compositum ex anima et materia h. e. organismus vivens* . . . . . » »
 Prob. I p. (*non est materia sola*) — Prob. II p. (*nec anima sola*) — I. — II. — Prob. III p. (*sed compositum ex anima et materia.....*) — Coroll. I. — II. — III. — IV. — Obi. I. — II. — III. — IV. . . . . » 158-65
 ARTICULUS V. — DE PRINCIPIO COGNITIONIS SENSITIVAE. » 165
 § I. — QUID PROPRIE SIT PRINCIPIUM COGNITIONIS SENSITIVAE. » 166
 THESIS. — *Anima, quia unitur materiae corporis animalis tamquam forma substantialis eius, evadit principium primum cognitionis sensitivae* . . . . . » »
 Prob. — Coroll. I. — II. — III. — IV. . . . . » 166-7
 § II. — QUOTUPLEX SIT IN UNOQUOQUE ANIMALI ET UTRUM SIT ETIAM PRIMUM PRINCIPIUM VITAE VEGETATIVAE EIUS. » 167
 THESIS. — *In unoquoque animali unica existit anima sensitiva, quae est etiam primum principium illius vitae vegetativae* . . . . . » »
 Prob. I p. (*unica existit anima sensitiva*) — Prob. II p. (*quae est etiam primum principium illius vitae vegetativae*) — I. — II. — Coroll. — Obi. . . . . » 167-9
 § III. — CUIUS NATURAE SIT. » 170
 THESIS. — *Anima sensitiva, quanquam nobilior caeteris formis hucusque consideratis, est tamen et ipsa forma materialis* . . . . . » 171
 Prob. I p. (*nobilior caeteris formis hucusque consideratis*) — Prob. II p. (*est... forma materialis*). — Coroll. — Obi. . . . . » 171-3
 § IV. — QUOMODO ORIATUR INTEREAQUE » 174
 An locum habeat animarum successio in generatione animalis . . . . . » »

PNEUMATOLOGIA

PROOEMIUM. — Definitio. — Declaratio definitionis. — Divisio. pag. 177-8

PARS PRIMA.

De animabus intellectivis.

CAPUT I.

De functionibus et facultatibus animarum intellectivarum.

ARTICULUS I. — DE INTELLECTU. pag. 180
 § I. — DE OBIECTO INTELLECTUS. » »
 Obiectum adaequatum et obiectum proportionatum . . . » 180-1
 THESIS. — *Obiectum adaequatum intellectus nostri complectitur omne ens; obiectum vero proportionatum complectitur tantum essentias rerum materialium.* . . . » 181
 Prob. I p. (*Obiectum adaequatum... complectitur omne ens*) — I. — II. — Prob. II p. (*obiectum vero proportionatum complectitur tantum essentias*) — I. — II. — Prob. III. p. (*rerum materialium*) — Obi. I. — II. » 181-3
 § II. — DE PERCEPTIONE INTELLECTIVA. » 183
 Species intellectivae, verba interna seu mentalia, conceptus, ideae . . . . . » 183-4
 THESIS. — *Intellectus humanus prius percipit, in obiecto suo proportionato, quae sunt magis universalia* » 184
 Prob. I. — II. — Schol. . . . . » 183-6
 § III. — DE IUDICIO. » 186
 THESIS — *Iudicium praerequirit comparisonem duarum idearum* . . . . . » »
 Prob. — Coroll. — Obi. . . . . » 186-7
 § IV. — DE RATIOCINIO ET RATIONE. » 187
 THESIS. — *Ratio non est facultas realiter distincta ab intellectu* . . . . . » »
 Prob. I. — II. — Ratio superior et ratio inferior. — Ratio speculativa et ratio practica — Coroll. I. — II. — Obi. . . . . » 187-9
 § V. — DE REFLEXIONE » 189
 Reflexio psychologica et reflexio ontologica . . . » »
 THESIS I. — *Facultas reflectendi realiter non distinguitur a facultate intelligendi* . . . . . » »